

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGŐLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 11 — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " " "
Egy hónapra 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRÍCZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:
Nagy hasznos postáért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többeszer
nyomatás alkalmán jutányos áron vésztnek fel. Bélyeg-díjma
den külön beiktatásért 30 kr.

A Lilla gyűrűje.

Irtá: **Ifj. Móríc Pál.**

Debreczen, július 9.

Akkor is, mikor az a fakó arcú magister Csokonai sétályán tanitgatta diákjait, akkor is olyan idők voltak, mint ma. Szomorú és nehéz idők, mint amikor a kalászos búzán végig csattog a jeges zivatar . . .

Kurucz idők vitézeit virágos gyep már eltemette s a czimer, ami ragyogott javarészen származott Bécsből, fehér királyasszony puha tenyeréből, szerelmes szivéből s czopfot viselt a magyar, kinek csattos volt a cipellője s glósz-házból szaggatta virágait, miknek németes, meg diáki volt a neve, mik miatt mellőzve lett a bazsalyikum s gyöngye szirmu pünkösztől rózsavirág . . .

Láz égette a poéta szivét, fejét s kopolt volt a Csokonai mentéje. A kékszemű diákot kicsapták az iskolából is s amint a poros uton ment, mendegélt kiszakadt a csizmája is, melyeknek pedig árát sem fizette volt meg a koldus, ki éhen kornyadozott a kenyérért, mikor verseit írta virágokról magyarok édes nyelvén a kóbor diák, ki bohém mámorában csapot-papot pinczében felejtett a köhögős mellű vig legény . . .

Aztán nem kellett senkinek, pedig vágyta a szerelmét fehér leánynak, kinek boldogságát életével váltotta volna meg,

mint fán a levél, mely viharban gyöngyvirágra reá hajlik . . .

Lilla, Lilla, a kékszemű Lilla, tulipántos kertben a legszebb virág, nem szerette szegényt, mert kopott volt a mentéje, mert kicsapták az iskolájából, ki bölcsőbb volt országok bölcs professzorainál s zengő hangon magyarázta a szivét, miben a bűvös panoráma foglaltatott tulipántos virágos kertről s fehér Lilla virágos kék szemei . . .

Aztán leszakadt lábáról a csizma is, lerogyott, haza ténfergett ám még meghalni Csokonai felcsér okos fejű fia, a szalmaágyon a Darabos-utcai szegény házban hörögve, ott hunyta le szemeit a láztól ragyogókat . . .

— Lilla, Lillám! sohajtottá s meghalt, amikor kántus is alig busongott a festett koporsója felett . . . Hatvan-utcai temető hantjai takarjátok el s be is takarták jól, mint illatos virágmagvat, miből kipattant Salamon királyfi büszke pálmafája, úgy a porhanyós fekete föld . . .

És sirját is szinte felejték már, mikor tudós bohók, kiknek volt szivük, vállukat összevetvén emelték a vas oszlopot a domb felé s a szobrot a kertben, a büszke szobrot a szőlőtőkével a diáknak, kit iskolájából kicsaptott a tudós tanári kar s kit bolondos kóbor versfaragónak neveztek a kortársak pudeser czopffal, Peleskei nótárius zsinórozott, gimbes-gombozott mentéjében . . .

Régen volt ez. És úgy mondják változtunk azóta előnyünkre, mégis hajh! S hogy boldog a magyar! Kérdés? Okulás királyi tanácsosoknak, jövő-menő Isten tudná minő hitű vendégeknek kész mindig a tallérokat felemészto ünnepi lakoma, miknek haszna nyilvánul forró uri kézszorításokban, reklamirozásában a lapoknak és az ordók! . . . Csillagai a hamis becsvágynak, mik sülyednek nyomnélkül a siriéjbe.

De midőn Lillának, az első magyar poéta kedvesének karika gyűrűjét felajánlotta a gazdag kollégiumnak a kékszemű leány öregedett rokona, nem kellett az, mert költségbe került volna elhozatni azt az emléket, mely Debreczen egyik legnagyobb fiának, bodros fűrtű, selymes haju Csokonai poétának a legkedvesebb, a legragyogóbb drága arany volt.

— Pénzbe kerül, mondotta reá a dús vagyonában gazdag kollégium, tisztviselőt hát hogy küldenék érte, az a költség is inkább jobb lesz valami kvákker bankettre, elhozza azt a posta is biztosan, irták a scribák tollbemondás után, megnyugtatásképen sodamradt az értékes ereklye gyűrű, mivel Lillának rokona, doktor V a j d a Elek Tata városi orvos, ki Lilla hagyatékát évtizedeken át őrizgette, ily könnyű szerrel nem volt hajlandó válni attól, más gazdagok önös fukarsága miatt,

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

Tánczban.

— A »Debreczen« jogositott közleménye. —

Vig dalra lejtnek a párok,
Közöttük elmerengve járok.

Szemem elhunynom s mintegy álom,
Főtámad lemult ifjuságom.

Mint szellemtáncznak látománya,
Ott száll fehérselyem ruhája.

Aranyos fűrt érinti vallam,
Nincs boldogabb ma senki nálam.

Erzem szívenek dobbanását,
Szereimemben szereime mását.

Kezemben thearózsa csokra,
Gondolok édes, titkos csokra.

Fejét keblemre hajlva látom,
Picziny kacsó remegve álfon.

Enyém vagy mondanám zokogva —
Örökre és kezdettől fogva!

Nekem adott, nekem föld es ég
Szent a szerelem, szent a hűség,

— Rég volt. Itt boldog ifju párok,
Közöttük elmerengve járok . . .

G. I

Emléklapok.

— A »Debreczen« eredeti tárczaja. —
Irtá: **Zalai Márk.**

Költészet és próza mint való és képzelt dolgok rendszerint ellentétes fogalmaknak tekintetnek. A költészet könnyed eszményi anyagánál fogva mint a léghajó fölfelé a felhők a csillagos égek felé törne, a próza ellenben anyagánál önsúlyánál fogva a föld felé gravitál.

A való és költészet közt azonban létezik átmenet, a költői próza, mely újabb időben mindinkább nagyobb tért foglal el. És ezen műfajnak jogosultságát megtagadni nem lehet, Reális alapon nyugvó modern műveltségünk e kettőnek egyesítését megköveteli.

Anyag és erő, anyag és szellem oly kölcsönösen hatnak egymásra, mint test és lélek. Egyiknek erőssége a másiknak s z i á r d vára.

Igenis, a költészetet lehet a prózával az idealizmust a realitással melegen és lelkesen összefűzni, sőt igen valószínű, hogy e kettő-

nek a vegyülete képezi egykoron legerősebb alapját az emberi művelődésnek és boldogulásnak.

Képzeltető-e realisabb alap, mint a fenéges anyatermészet?

Még is az ő költészete fölülmulhatat'an. Ami keveset tudunk és alkotunk mindenben az ő s természet a mi eleven forrásunk, tanulmányunk, élő mintaképünk.

A női szívet, aranyos kedélyét, mely a megtestesült költészet, sohasem lehet a poésistól, az idealizmustól megfosztani, akárhova állítja a végzet.

Mint midőn kikeletkor a természet bűbájába a madár hangok kedves csicsérgése vegyül, azonképen nyílik meg az élet kora tavaszán a leányka szive és lelke.

Már fejletlen korában szereti a dallamot és verset. Ezek társaságában öltözteti élteti és altatja az ő kisdéd bábujt.

Mint iskolá leány egyik oldalán tartja könyveit, másik oldaláról pedig csüng egy hosszas lapos t á s k a evvel a fölrattal: »zene.«

Csupa dal és költészet mint egész megjelenése.

Későbbben minden leánynak honnan-honnan nem, akad egy ajándék könyve, melynek lapjai olyan fehérek olyan tiszták mint az ő lelke. Ennek a könyvnek a neve: — »emlékkönyv.«

Minden sorról, minden lappal, mely ez emlékkönyvbe jegyeztetik, kinyílik, mint az

kik a rózsát is csak azért szeretik, mert olajat lehet belőle sajtólni s emlékeit a multnak mert eselleg a gályarabok nevére is lehet busás alapítványokat szerkeszteni, ebben szakértők ők.

Aztán virág virág után hervadt, mignem a szép Lilla fehér haju unokaöcsöce V a j d a Elek fizikus maga elhozta a gyűrűt onnét a Dunántulról a kicsapott diák poéta városába, de többé már nem a fukar kollegiumnak, hanem a Csokonai-körnek, melynek derék alelnöke K o m l ó s s y Arthur ma délelőtt vette kézhez az érdekes ereklyét a kör helyiségében fényes közönség előtt, a karikás arany jegy gyűrűt. mihez Lilla, a virágos szemű Lilla ábrándjait fonta tisztá szerelemnek.

A gazdag kollegium fukarságával szemben, jól esik tapasztalni a Csokonai-kör önzetlen buzgólkodását s nemes áldozatkészségét, rajongó szeretetét a rég mult idők emlékei iránt fehér arczu Lilla unokaöcsöcsének, ki ősz fűrtökkel ugyan, de a fiatal szív kegyeletos tüzevel, hogy az ereklyét profán kéz p i l l a n a t i g s e p i s z k o l j a, költségekre nem tekintvén, családja kíséretében hozta el a gazdag városba Lilla gyűrűjét s a koszorukat a kóbor diák szobor emlékére, kit vaskalapjai a kollegiumnak fitymálva lenéztek mindig, a dolyfős vaskalapok kongó üres fejeikkel.

S amely fáknak árnyékában vagyon csendes nyugalmad, illatos virági ott az emlékezesnek fakadatok fel sirján a szerelmes poétának, mert hála Istennek nem minden magyar szív mérlegeli ma sem arany súly szerint az ereklyét, lelkesülvén csupán imádságos aggszűzek, bőjties sárga öreg urak zsiros alapítványaiért. Virágok, virágok himezzétek körül ott azt a sirdombot . . .

illatos rózsá, a leány titokzatos lelke és szive költészete.

Minden iskolatársa és barátja irogat abba egy-egy naiv verset, egy pár ne felejtés sort. Ezek szolgáltatják anyagát azoknak a felülmulhatatlan kedves emlékeknek, melyek későbbi korban bearányozzák azokat a rég elmúlt, de soha el nem felejtendő szép napjait, a legboldogabb gyermek- és hajadon kornak. Az iskolában nyert bizonyítványok a könyvekkel együtt idővel elkallódnak, elsárgulnak, de az emlékkönyvek megmaradnak. Azért szeretek én és úgy tudom, más tanár is, kedves tanítványaim emlékkönyvébe egy pár sort irogatni.

Minden embernek meg vannak a maga gyengéi. Szive rejtekében ólalkodik bizonyos neme az önző kívánságoknak, mely akárhogy rejtegetné is, kibukik mint szeg a zsákból. Az a gondolat, hogy meghalunk, nem oly nyomasztóan szomorú, mint azon mindennapi tapasztalat, hogy nyomban elfelejtünk, — még azok is, kik szeretnek, kiket szeretünk. — A színészt sem elégíti ki az a pillanatnyi elismerés. Ő is tovább szeretne élni az öt elkényeztető közönségnek rokonszenvében. A zenész még a jövő zenéjét is szerkeszti, hogy akkor is vegyene róla tudomást, midőn tes'e rég porladozik, lelke virágai elfonnyadtak. Az ókori népek királyai, hogy emlékek el ne enyészzen, testüket bebalzsamoztatták. A szobrász, a költő az örökévalóságunk óhajtván terem-

BELFÖLD.

Pártértekezlet. A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt tegnap f. hó 8-an, csütörtökön délután 6 órakor József-utcai helyiségében értekezletet tartott. Az értekezletre a vidéki tagokat táviratilag hívták meg, mert amint értesülünk, ezen az értekezleten a párt akció-jának t o v á b b i m ó d o s i t á s a i t beszélték meg. A bizalom, melylyel a párt tagjai a mostani parlamenti harc vitarendező bizottsága iránt viseltetnek, az eddig is elért sikerek után, nőtton nő s e bizalomban elég biztosítékát látják nemcsak annak, hogy a vitát az eddigi objektív színvonalon tovább is folytassák most még bizonytalan íteig, hanem ha a kormány provokálná, biztosítékát látják az obstrukció sikerének is. Hogy mily nagy a partban a mostani vita alkalmából is az összetartás és lelkesedés, eléggé bizonyítja az is, hogy a párttagok nagyobb része most is a fővárosban időzik. Jöllehet — mint gazdákat — az aratási idő hazaszóltatná őket. A párt nem hisz ugyan abban, hogy a kormány a permanens ülések tartását fogja indítványozni amiben értesülésünk szerint, ma akarnak határozni, elvannak készülve erre az eshetőségre is, amibe nagy segítségükre van az összes ellenzéki pártok hathatós támogatása. A vitarendező bizottság nem akarja a párttagokat kifárasztani s ennek tulajdonítható az, hogy egy egy ülés mostanában több szónokot emészt fel, gondoskodik azonban mindenkor tar alékrol is, amely mindenkor készen van a szólasra.

Ötven év után.

Debreczen, jul. 9.

Ötven megpróbáltatással terhes esztendő véghatára közeleg. Ragyogással, duzzadó nemzeti erővel kezdődött e korszak és tespedésben, sivárságban enyészik el . . . Még él itt ott a szabadságharc egy-egy tanuja, de még haltak a felistenek, nevük eszmévé finomult és eszméiket durván tiporja le az avatlatlan utódok törpe serege.

Ötven esztendő! Egy pillanat az évek végnélküli folyamában. És ime ez egy pillanat elegendő volt, hogy romba dőljön a kolosszus alkotmány, melynek honfivér Qülesönözte az összetartó erőt. Egy pillanat és szürkévé vált a kornak ragyogó szelleme; egy pillanat — és meghunyászkodás lépett a nemzeti büszkeség örökébe.

Még friss töltésűek a hősök sirjai, melye-

teni, phantasiája hatalmas szárnyaival a csillogagos menyeket érinti.

Eme rettenetes önzés által vezetett kivántam én is emlékeim, ha csak egy arasznyi idővel is általam igazán szeretett növendékek szivében meghosszabbítani.

Ilyennemű öns gondolatok adták kezembe a tollat, midőn a közelmúlt és az előtte való időszakokban tanítványaimnak egy két sort iram emlékkönyvébe. Ha tudtam volna hogy azok valaha napvilágot látnak, bizonyára nagyobb gondiál szerkesztettem volna őket, nagyobb szeretettel még úgy sem írhattam volna. Ime egy néhány próbáuk, ha méltónak találja az olvasó elolvasásra, — többet is közlök.

Olyan világ külszine, minőnek azt önönmagad fested. A viz sima tükre hiven adja vissza saját képmasodat akár aranykeretű szalontükröd.

Ha a mosolygysz hü képmasod pajkosan visszamosolyog, ha szomorkodsz nedves pilláid szomorkodva visszapislognak rád. Ez a kép teljes életedben ismétlődik. Akire aranyos derült kedéllyel nevetgélve tekintesz az verőfényes mosolylyal fizet. De ha pityeregsz, sir-dogálsz és nehéz sóhajokkal terbeled a levegőt akkor veled szomorkodik, veled verse-nyezve ásitozik a mindent majmoló világ.

Müvelt lelkületű és mély erzelmi leánya

ket könyeikkel harmatoznak a hazafiak és már is építik föléje a börtönt, hová a nemzet ősi alkotmányát zárják el.

Az egész világ előtt büszkén mutathatunk rá a 48—49 hős korára, csak idehaza, saját hazánkban kell szívünkbe zárunk titkon lelkesedésünket. Hadurnak átka, hogy a magyar ünnepe magyar zavarja meg.

Oh bizonyára lesznek hazafiak. kik méltóan fogják megünnepelni a nagy évfordulót, bizonyára lesznek hazafiak, kiknek ajkat el meri hagyni a szivbe zart lelkesedés hangja . . . de lesznek arcok, melyek hidegen fognak elfordulni az ünneptől, lesznek alakok, melyek közömbös sötétséggel fognak bámulni a fényáradatba; lesznek, kik magyaroknak vallják magokat és megtagadják e nemzet felisteneit! Lesznek, kik bitorolják a hatalmat, melyet a szabadsághősök mentettek meg Ausztria kapzsiságától és ezek a hatalmasok köznapni öltözékben köznapni szivvel fognak elbujni a köteles nemzeti hála lerovása elől. A magyar népből szipolyozzák ok minden fényüket; e fényvel állnak ok be csillogóhatternek Bécs udvarába és megvonják azt Magyarország legnagyobb ünnepeitől.

Hadurnak átka, hogy mikor a magyar ünnepeit akar, valami fájjon a szivben. Köny nélkül talán nem is tud vigadni a magyar.

Ez már a mi örök végzetünk. Most is fáj nagyon faj valami, amikor ez ünnepe e szent évfordulóra szeretnük ráhalmozni az ország minden fényét, minden gazdagságát és a budai várhegyről levont zsáruk nezik készüldésünket . . . Ráhalmozhatjuk az évfordulóra bányáink minden ragyogó kincsét, beboríthatjuk azt a hazafias lelkesedés árrával: a disz hiányos lesz megis, hiányozni fog a legfőbb ekecsége: szent István palástja! . . .

A szabadságharc ötvenedik évfordulójának megülése tárgyában Kossuth Ferencz a közelmuliban interpellációt intézett a kormányhoz. Akkor a kormány megígérte, hogy «kezebe veszi az ügyet.» Ezen ígéréte azonban minden jel szerint alig kerül oly bizonyosan beváltásra, mintha új adó behozatalát ígérte volna.

Erősen közeledik az ünnepi dátum és még semmi intézkedésről nincs tudomásunk, mely arra mutatna, hogy a kormány valóban «kezebe vette az ügyet.» Pedig az ünnepélynek nemzeti jellegét természetesen csak az adhatja meg, hogy az egész nemzet vesz részt abban.

alig képzelhető költői hajlam a szép fenséges és dicső iránti lelkesedés nélkül.

Szivének összes szájai oly gyöngédek, oly finom szövetűek, akár a selyem. Lelke világa fénylő üde illatos akár a hamvas, harmatos rózsá.

K-délyének búbája megigéz, mint a varázshegedű. Szemének fény sugarai, beszédének dallama és egész kaprázatos nőies megjelenése eszünkbe juttatja a felkelő nap biboros aranyát. Mindezeknél azonban ragyogóbb, tűndöklőbb, mert búbájának legintensívebb erejét képezi: szende ártatlansága, lelkének tisztasága, naiv, gyermekded szüzes gondolkozása.

Ami a növényvilágban a virágok fejedelemnöje: a rózsá, az ásványok közt a drágakövek királya: a gyémánt, ugyanaz a legmagasabb fokú lények közt: az értelmes ember. Bámulva állott meg a természet, midőn saját teremtményével, melylyel fölülmulta önönmagát a tőkely legmagasabb fokát érte el.

Amde azért rózsá, ember és gyémánt közt is van különbség. Ez már másodrendű képződés, a fejlődésnek, a művelődésnek és a csiszolásnak kaprázató műve.

Utoljára mégis kit teremtett jó kedvében az Isten?

A fenséges nő. És evvel a teremtető örök időre befejezte.

Kirándulás Rónaszékre.

Saját tudósítónktól.

M. Sziget, jul. 7.

Hegyemei K i s s Áron ev. ref. püspök és igen tisztelt neje ömeltósága most Máramarosban időznek.

Az ottaniak a légnagyobb tisztelettel és szeretettel veszik körül az agg főpásztort. Szigetre érkeztek a lycoumi ifjuság gyönyörű faklyás menetel rendezett tiszteletére, melyhez a zenét az akn. szlatinai sóvágó banda szolgáltatta fuvó eszközeivel. Ömeltóságaik igen jól érzik magukat a tiszta, ózondus levegőjü erdős bércezes megyében. A kiránduló helyeit is sorba látogatják meg.

Jun. hó 27-én, vasárnap R ó n a s z é k r e rándultak el megtekinteni híres szépségű sétatanyait. Tiszteletükre igen sok szigeti uri család jött össze ez alkalommal.

A több mint 30 tagból álló társaság alig fert fel a kis, keskeny vágányu vasútra, mely 1 óra alatt oda vitte őket a gyönyörű, erdőkoszoruzta mély völgyben fekvő handalhoz. Ömeltóságaiknak igen tetszett a gyönyörű vidék és hely. A dulsombu fák közé a hegyoldalokban szétszóró piros tetejű, fehérre meszelt házikók elragadó képet nyújtottak a ragyogós szép, napfényes időben.

A vasutnál kint volt az egész lakosság és lelkes éljennel üdvözölte a püspöki párt. Schmidt László aknanagy szép beszédet intézett a püspök ömeltóságához, mit az szép szavakkal köszönt meg. Innét egyenesen az A p a f f y (v i z) a k n a megtekintésére indult a társaság, melyek között ott láttuk meg a másik két tisztelt debreczeni vendéget is, G é r e s i Kálmán tankerületi főigazgatót és B a l o g h F e r e n c z egyházk. tanácsbírórt is.

Az akna bejárata gyönyörűen fel volt díszítve fenyő és cser ágakból font koszorúkkal. Kívül, az ajtó felett nyájasan köszöntötte a társaságot a felírás zöldlomb közt: »Ü d v ö z l ü n k !«

Bent a társaság minden egyes tagja bő bányászkelet öltött magára és furcsa süveg alakú bányászapka huzott a fejére, melyek a ruha és haj megvédésére vannak hivatva az üreg nyirkosságától. Ez a bánya hajdan művelés alatt volt, de belső források elöntötték vízzel s most csak az idegeneknek mint ritkaságot mutogatják, mit nagyszerűsége folytán meg is érdemel.

Igy felkészülve a társaság megindult a felső utig csigaszerűen, másik félig czikk czikkosan kanyarodó lépcsőkön. A püspök ömeltósága irigylésre méltó frissességgel tette meg a 230 l é p e s ő f o k n y i nehéz utat a bányába s később fel. Minden második vendég előtt egy-egy vezető ment, bányász mécses tartván eléjük, mi a sötét, keskeny és nagyon nyirkos helyen igen szükséges elővigyázat. Csak éppen, hogy egy ember jól elfér, annyi szélessége van mindössze a lejáratnak. Jobbról-balról kapaszkodó rudak vannak, mit a nők csak egyik oldalon vehetnek igénybe: védvén ruháikat a falak fekete nyomot hagyó nyirkosságától.

A társaságot, leérve, három mozsárhoz hasonló dörrénés fogadta, melyet tulajdonképen csak egy vízbe lecsapódó deszka lapát okozott; de mely hangot az üreg nagyszerű visszhangja százszorozva vert vissza. Azután a társaság zenétől kísért dalra gyujtott, mi a főiséges visszhang folytán ritka élvezetet szerzett.

Az óriási üreg ez alkalommal szépen ki volt világítva. A tetőzetet nem lehetett jól a homálytól kivenni, bár sok száz gyertya égett benne s azért a közepen magasan függő gúla alakú, csillárszerűen összeállított égő gyertyák lebegni látszottak az űrben.

A sötét közepén egy kis csolnak evezett, melyben magasan, nyilegyenesen égő mágia volt rakva. A társaság egy nagy tutajra szállott, melyet aztán eloldítottak s kezdtek lassan körül evezni az üregben. A kis csolnak a máglyával s rajta néhány emberrel mindenütt a tutaj után, világítva nekik az üreget, melynek csak így lehetett némileg megtekinteni márványszerűen csikozott fényes falait.

A háttérben óriási nemzetiszínű kivilágított betűkkel ragyogott e két szó: »Áldás hazánkra!« Az ember igazán elfogódik e sok rendkívüliség és nagyszerűség láttára s nem tudja: mit bámuljon inkább a természet fenégeségét-e, vagy pedig az emberi szorgalom és kitartás e nagyszerű eredményét!

Azt mondják, hogy a bánya-tó nagyon mély, de oly sűrű a sótól hogy nem lehet belefutni; mert a víz felveti az embert, mint a dugót. Visszaérve a kiindulási ponthoz, a társaság kiszállott s a püspök ur köszönő, szíves szavai után visszatért azon az uton, melyen jött!

Felérve, szinte bántotta a szemeket a hirtelen napfény, a bánya gyertyáktól világított kísérteties homálya után.

A püspöki páron és kis fiukon, Palikán kezdve az egész társaság beírta nevét a vendég könyvbe. Onnét miután a püspöki pár a főbb tisztviselőknél látogatást tett volna az egész társaság felvonult a magas, erdőoldalban fekvő »S á n d o r k e r t - b e , hol egy lombos, magas faktól körített tisztáson a Rózsateren pompás uzsonna várta az elfaradt vendégeket. Volt vidám poharazás, étkezés aztán megindult a toasztok árja melyek mind a tisztelt debreczeni vendégeknek szóllottak, kik alig győzték a sok szives kívánatot viszonozni. Este 7 óráig mulatott együtt a társaság s akkor felülve a kis vasútra, vidám kedvben indultak vissza, Szigetre. A püspök ur az ég minden áldását kérte bucsuzól a bájos kis helyre és vendégszerető lakóira.

A következő napon pedig elbucszva szíves házigazdájától, S z ó l l ó s y Antaltól a püspöki család két heti tartózkodásra a »P ü s p ö k f ü r d ő b e « utazott, (mely kocsin másfél óra Szigetől.) s onnét a »g y e r t y á n - l i g e t i « (Kabola-polyána) fürdőbe mentek át szintén két heti tartózkodásra.

K. E.

Mérnök, aki három elemi iskolát végzett öt év alatt.

— Vagy a szegedi koszorú költő sorshányatá-ától. —

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, július 9.

Hajdúvármegye jó öreg alispánja aligha fizet mostanában elő verses kötetre, annyira megzaklatta egy isten kegyelméből született költő . . .

Az eset ott kezdődött, hogy Hajdu-Szoboszlón hiában hirdettek pályázatot a segédmérnöki állásra, a csekély feltételek mellett nem került pályázó . . . Nem is igen kutatták hát, hogy ki fia, mi fia az illető, mikor csinos uri ruhában beállított Szoboszlón a lörvénytudók szobájába egy fiatal ember, ki úgy mondta:

— Kérem, én mérnök vagyok. Bizonyítványokat is, dehogyan kérték volna tőle, úgy megörült az elszánt mérnöknek a magisztrátus, hogy mind egy szívvel-lelélekkel kiáltották örömlükben:

— Valóban indzseller az ur! ? Istenhozza a tekintetes urat . . . Heccei! Adja a paroláját, hogy a miénk marad . . .

A mérnök ur szívesen oda is adta a paroláját s így Szoboszlón, maradt segédmérnöki minőségben, de nem sokáig bírták a boldog szoboszlóiak alkalmazni, mert kiderült, hogy a méraök ur annyit sem ért az indzselléri tudományhoz, mint a hajdu a harangöntéshez, ki pedig tudvalevőleg ehhez ért a legkevesebbet. Sem mérni, sem számolni, sem czirkalmazni nem tudott a mérnök, úgy hogy végül bosszúságukban a jó szoboszlóiak kivették a mérnök urat a hivatalából.

A mérnök ur felebbezett az alispánhoz, de az a hivatalába visszahelyező kérvényét elutasította, ekkor a talmi-indzseller a belügy-minisztériumban küldött fel memorandumot, melynek véleményeként az alispán azt terjesztette fel, hogy a mérnök ur, soha sem volt mérnök, még az elemi iskoláit is hiányosan végezte, egyszerű kőműves inasból emelte magát »önkezüleg« az indzseller hivatalra, mire

aztán a mérnök urtól a belügyminiszter meg szabadította Szoboszlót.

Aki másként hogy genialis talpreesett ember első rangú költő az bizonyos s annak bizonyossága az a veres papirosra nyomtatott plakát és fehér papirosra írott kérvény, melyben nevezett mérnök, most mint költő és szavaló művész kért engedélyt Hajdu-vármegye alispánjától a nyilvános szereplésre.

De beszéljen helyettünk az a veres plakát, melyben a költő, mint »tudnivaló dolgokat« a következőket tartja szükségesnek tudomására hozni a nagy érdemű közönségnek, melyet különben így a legrövidebb uton megismertet úgy életrajzának hiányos adataival, mint mérnök—költői működésének az irányával . . .

»Tudnivaló! E hó . . . (idejön az idő) Nyiregyházi születésű K ó s a L a j o s 1881-ik évben vizgázott, 1886-ik évben Szegeden koszoruzott Költő saját költeményeiből L y r a i S z a v a l á s t fog tartani a helybeli színpadon.

Ezen nagy fontosságú vizsgázott és koszoruzott szó oly halhatatlan, hogy minden igazi magyart gondolkozásba ejtjék és készíti, hogy l á s s a a z o n c s o d á l a t r a m é l t ő e m b e r t f ő l d p o r i t ó l a z e g e k i g m i t t e r e m t .

Kósa Lajos lsten kegyelméből született poéta **csak 3 elemi iskolát végzett 5 év alatt** s ekkor kőműves tanoncz lett. Fokonyként hangya szorgalmával addig küzdött, míg városi hivatalnok nem lett; erről lemondván azért, hogy a hátralévő napjait azon művészetnek szentelje, mely őt az anyja méhében homlokán csókolta.

Programmja a következő:

Szín részlet, dallal végezve. Király himnusz. Az én ódám. Jézus a mester. Kossuth Lajos emlékére. Ország csillaga. Merengés. Hársfa ágon, dal. Gróf Széchenyi István életrajza. Ima szeretett királyunkért. Költő álma. Protekció. Pipa füstnél. Dr. Jokai Mór életrajza. Költő édes anyja halála napján. A vándor. Szerellem sötét verem. Csizmadia az én komám, dal.

Az alispán keményszive azonban e változatos programra sem látta meg s a lyra szavalásra sem adta meg az engedélyt.

Bizony pusztulunk, veszünk, mint oldott kéve szét hull nemzetünk, oly szomorú, nehéz napok járnak a poétákra, kik hont keresvén bujdokolnak árván a hazában, mint Nyiregyháza és Hajdu-Szoboszló e szép tehetségű mérnök-költője, aki különben az alispán legutolsó elutasítása ellen is felebbezett a belügyminiszterhez, mely pedig, amint az ujságokból jöved-juk szinte nem valami különös nagy barátja a költőknek s íróknak, márhogy az ujságírókat értem . . .

TARKA-ÉLET.

A karton ruhák szezonjában.

Pompázó selyem ruhájában a nő előttem mindig olyan, mint a művirág, mit fűre kezű, drágán fizetett masamód leányok készítenek, görbitvén hátukat, borzas fürteiket s sem simithatván homlokukról a sietős munkában.

Pompázó selyem ruhájában a nő, hogy feltűnő, hogy csinos, hogy szép, kit irigyel mindenki vágyakkal szívében, a fényes baba játékokat hozza eszembe. Másé az érdem, más érdemi az elismerést, hogy a baba olyan fényes, hogy a baba oly szép és tetszetős.

Aztán selyem ruhájában a fűző is jobban elszorítja a nő szívet, hajlandóbb a dolyfye, a daczra, az önhittsége, mely érzelmek pedig rendszerint kemény, visszatetsző vonásokkal rajzolódnak a másként lágy körvonalu, hamvas, finom női orcákra.

Még a szerelmében sem tudnék bizni olyan nőnek, ki selyem ruhát, ki fűzőt visel, a hiúság s érzékiség vezérelti annak minden léptét . . .

A hiuság, hogy karesubbat mu'asson, mint a minő öltözésobájába falain belől a ponyola kényelemben és amaz érzéki ingerek, melyeknek csiklandós érzelmi megrezegtetik a selymes női pillákat, mélézővő változtatják a tekintetet, édesen bigyevetvén tele piros ajkukat, amidőn nyakukat, mellüket, rejtőző helyeit a női szenvedélynek, megérinti a selyem ruha lágy simulása, mint valami puha, bárszonyos szerelmes kéz. Azután ingerletes suhogása is a selyemnek, amidőn kaczerán szoknyájukat emelintik . . .

A számítás a hiuság, az érzékiség bokáznak együtt az ilyen nőnek minden léptével a sikamlós szenvedély útjain . . .

Es mintha csak a színház pompásan kifestett bokrái, virágai közül, melyekhez bőven lett pocsekölva a kármint és aranyfeskék, mintha csak e művilágból, hős hegyektől védett ligetbe jutnék ki . . . Nagy fak lombjaikkal bölintgatnak, sárgás hátát mutogatván a galyak közt a nótás sárga rigó . . . Kis forrás is a szikla tömb alól csörögve fakadva fodrozza sima, tükörös fényes habjait, játékkal ringván hős vízében ezüst bőrtü okos halak . . .

Azután sok virág, sok virág, mindenféle szinben, ezer illattal és gyümölcsök a legédesebb mézzel, a kövér gyepakarón pedig mosolygó fehér leány, mint a latin poeta pásztor dalaiban, ki barikát, ártatlan barikát simogat ábrándosan . . . Így érzem én, mikor egyszerű karton vagy lágyabb patyolatszerű fehér ruhában fiatal úde női látok érintetlenül friss hamvval, mint a bakator szőlő, mely fáján ártatlan mézes gyümölcs, de ha levét üvegre szűrtek mámorító az ereje, mint a szerelemnek . . .

A szőke nő, a szőke különösen kedves nekem így egyszerű karton ruhában, mely még vasatva sincs . . . Fehér, gömbölyű nyakán hajfűrtjei selyem lágyságával gondórnak . . .

Tűzőjét nem viseli, tehát látom fehér tiszta teste állandó reszke'ését, mintahogy a fehér virág is reszket a szélesendben is, mikor pillangócska közelletét érzi . . . Szemei, mint örvény vonzanak, pedig nem kacérság, hogy pillait reám emelte, csupán öntudat nélküli tisztaságában is folyton urát, emberét keresi a férfiak között, kik mellette büszkén, vagy vágygallyal elhaladnak . . .

A kezeit is midőn virágos keblén összefonja . . . Alább hajította már bájos, napsugártól aranyozott fejét is ésmosolyog, úgy mosolyog a nő a virágra vagy a kövér gyerekre ki lábainál játszik . . . Mily kedves, mily szép mily szerelmes is ilyenkor a nő fehér, könnyű kartonruhájában, mert ami szép, ami kedves, ami bájos rajta az minden az óvá, mintahogy a vadvirágok természetes ékei a rőtnek . . .

Az ilyen nő az igazi nő, az ilyen nő az igazi szép nő, aki fűző nélkül is, a karton ruhák szezonjában is úde, szép, tiszta és kedves, mint a virág apatak partján, vagy ahogy a poéták írni szoktak, mint amilyen maga édes angyalom . . .

Paulus.

Ujdonságok.

* **Házi ezredünk idei gyakorlatai.** A 39 gy. ezred gyakorlatai az idén a következőképen fognak lefolyni: Aug. 5-én indulnak Nagyváradra, onnan 27-én tovább masíroznak a Pankota és Magyarát közti területre és a gyakorlatot Radna-Lippán végzik szept. 2-án — s akkor következik az »Abschluss«, az öreg bakák várvavárt napja.

* **Teljes tanácsülés.** E hó 15-én d. e. 10 orakor a tanács gróf D e g e n t e l d József főispán elnöklété alatt ülést tart, melyen a közgyűlés tárgyait kézzintik elő.

* **Lilla gyűrűjének átadása a Csokonay szobában.** Ma delelőtt 9 orakor történt meg a gyűrű átadása a kereskedelmi akadémia épületében levő Csokonai szobában. Az érdeklődők előtt K o m l ó s s y Arthur fő-

jegyző a kör alelnöke lelkes szavakban vázolta azon czélt, — melyet a Csokonai kör czélul tűzött maga elé. A Csokonay reliquiák megszerzésével. Eddig csak Lilla é n e k e s k ö n y v e is két kézirát volt a körnek birtokában. Végre hosszas kutatás és levelezés után sikerült az ereklyét a mai napon illő helyére tenni s most még a Lilla egykoru a r c z k é p é n e k megszerzése. a feladat, mely még ez ideig nem sikerült. A sok költemények szépséges inspirálójának az a r c z k é p é t megszerzeni, ez lesz méltó befejezése azon fáradságnak melylyel a b u z g ó e l n ö k s é g ez ideig is maradánoé l ő s m e r é s t szerzett. — Lilla gyűrűjének története igen érdekes. Az örök emlékül kapott gyűrűt híven Csokonay emlékehez őrizte meg Lilla, s midőn meghalt 81 éves korában, második férje Végh Mihály hetényi ev. ref. lelkész lehuzta balkéz egy ujjáról s ezen szóval nyújtá át sógorának: V a j d a Sámuelnek »Nesze Bruder ez téged illet becsüld meg, mert ez C s o k o n a y ajándoka. Atyja halála után a gyűrűt a mostan is élő és a körnek ajándékozó Vajda Elek örökölte ő fiának adta s annak elhalálása után újra magához vette. Most eljötték Vajda Elek mint életanuja a multnak a menyje Vajda Károlyné és az unoka ki legutóbb a gyűrű viselője volt P a t a s i t z J á n o s n é e h o g y a g y ű r ű t ő r ö k m e g ő r z é s végett letegyék a legméltóbb kezébe. A gyűrű régi aranyból készült kő helyén egy arany lap, mely lehajtható s bevél egy mélyedéssel mely r é g i s z o k á s szerint emlékhaj vagy m é r e g rejtésére való volt. A felolvasott jegyzőkönyvet a jelen voltak irták alá. Ezután Komlóssy Arthur a Csokonai kör alelnöke megköszönve az ajándékozást a reliquiát többi e m l é k e k h e z helyezte. Az a t a d á s n á l j e l e n v o l t a k Az ajándékozók Vajda Elek Tata-tóvárosról, menyje V a j d a Károly földbírtokos neje leánya Patasitz Jánosné urnő N.-Kállából. — K o m l ó s s y Arthur a Csokonai kör alelnöke, S z l a g y i Károly a Csokonay-kör ügyesze, B a l o g h Ferencz theolog. akadémiai tanár, Dr. K a r d o s Albert választmányi tagja, ifju K o m l ó s s y Arthur és a sajtó képviselői.

* **Dankó Pista Hajdu-Névasón.** Dankó Pista fényes bucsuztatásáról irván röviden jeleztek a hírt, hogy Dankó Pista három hét mulván visszatér újból Debreczenbe, mikor is a hajdu-városban fog művész társulatával hangversenyezni. Most már legújabb hiteles értesülésünk szerint bizonyosnak jelenthetjük ki e hírt. Dankó Pista csakugyan visszajön s egfőbbképen azért, hogy bemutassa e kiváló művészi erőkből szervezett társulatát a hajdu-nánásiaknak, kik pár évvel ezelőtt egy gyengébb társulattal is oly lelkesen, annyira kitüntetőleg fogadták a genialis nótaszerzőt mint sehol különben az országban. Hisszük, hogy a nánásiak újabb vendéglátása most még inkább növelni fogja Dankó Pista szeretetét a derék hajdu város iránt, melynek barátságos, lelkes magyarnépet mindenütt s mindig dicsérettel szokta emlegetni Dankó Pista, ahol csak megfordul.

* **Aratási mozgalmak Debreczen határában.** Nem mondható veszedelmesnek a most elöbb közlendő hír, inkább a másutti mozgalmak által vérszemet kapott munkás népgondolatait árulja el. Így R i c k l Géza tányáján a B-Ujvárosi munkások lehetetlen követelésekkel állottak. S midőn követeléseiket nem teljesítették, se dolgozni, sem pedig helyeiket ott hagyni nem akarták. Az álom zugban Czeglédi György földbírtokosnál és M u r a k ő z y Aladárnál szintén voltaképp nagyobb baj, de ezek régiebb években is megvoltak.

* **Előadás a lovardában.** Könyvt L lovarda tulajdonos Szechenyi-utca végén felállított fedett lovardájában az első előadást ma, pénteken este tartják meg, A czirkusz jögyekelőre is lehet váltani Mendelovits Lajos főteri üzletében.

* **Csokonai emlékének — Lilla rokonai.** Ezzel a felirással pompás babér koszorut tettek tegnap d. e. 7 orakor a Csokonai szobrára a városunkban időző Vajda Elek tata tóvárosi lakos és családjának tagjai. Az aranyos felirást széles fehér selyem szalagra nyomatták. Lilla rokonai meglátogatták Csokonai sírját, »szülőházát mester-utczán és a halálózási házát Darabos-utczán.

* **Elhunyt ref. lelkész.** Az érmelléki egyházmegye ref. lelkészi karának évekkal ez előtt igen tevékeny és kiválóbb tagja volt. K a s s a y Ignácz bihar-diószegi ev. ref. lelkész, ki mint levelezőnk írja vasárnap elhunyt. Közeli egy évtized óta súlyos szenvedések gátolták a lelkészi teendők teljesítésében, míg végkép erőt vettek az egykor daliás természetű ferfiun, s elnémították a szó hatalmával annyi szívet elragadó nyelvet és ajkakat. A 64 éves korában elhunyt lelképásztort a kibend dr. K a s s a y Kálmán, a biharmegyei központi járás orvosa atyját vesztette el, hibein kívül kiterjedt családja és rokonsága gyászolja itt Debreczenben is.

* **Tartalékos honvédek gyakorlata.** A 3-ik honvéd gyalog ezred tartalékosait augusztus 15-én 35 napi gyakorlatra hívják be.

* **Jog és pénzügyi bizottsági ülés.** A jog és pénzügyi bizottság f. hó 10-én délután 3 orakor a városháza nagyteremben V e c s e y Imre tanácsnok elnöklété alatt ülést tart. Az ülés tárgyai a következők lesznek: 1. A debreczeni Fröbel gyermekkert segély iránti kérvénye. 2., Szabályrendelet javaslat a birtokhatárainak jelzésére vonatkozólag. 3., A »Hungária« épület helyiségeinek további kibérlése. 4., A szőlőskertekre vonatkozó szabályrendelet javaslat. 5. Az ev. ref. egyház presbyteriumának kérvénye tűzifa illetőség kiadása iránt. 6., Statutum törlés iránti kérvény. 7. Mezőrendőrkapitány és hatóság állatorvos urak napdij általány iránti kérelmek. 8., A kisajátítási és szeszítési alap létesítésére vonatkozó szabályrendeleti javaslat. 9., Több adományt kerő folyamodvány.

* **A husvét idejének áthelyezése.** A husvét-ünnep a Gergely-naptár szerint a tavaszi napéjegyenlőséget követő holtidő után való első vasárnapra esik. Tehát soha márczius 22-énél előbbre, se április 34-énél későbbre nem eshetik. Ez ünnep időközé így közel 5 hétre esik. Egyházi körökben most arra törekednek, hogy ezt az időközt rövidébbé tegyék s Rómában a püspökök legközelebb megállapodásra is fognak jutni ebben kérdésben.

* **A vidéki hírlapírók szövetsége és a Zion.** A debreczeni jótékony Zion-egylet legutóbb tartott választmányi ülésén e határozta, hogy belép a vidéki hírlapírók szövetségébe pártoló tagként.

* **Debreczeni honvéd baké' gyakorlata.** A debreczeni 3 honvéd gyalog ezrednek nehéz, küzdelmes napjai lesznek a nyáron, az ugynevezett nagygyakorlatot szenvedvén majd általe nyár alatt. — Az előleges ezred g y a k o r l a t o k f. hó 15-én megkezdődnek, amikor is Debreczenbe jön gyakorlatozni a derék honvéd ezred Zilahon állomásozó 4-ik zászlóalja is.

* **Mükedvelők a szinpadon.** Mint már többször említettük a debreczeni iparos ifjak által f. hó 18-án, vasárnap este a »Margit«-fürdő disztermében jótékonyczélú tánczezel egybekötött mükedvelői előadást fognak rendezni, amely alkalommal Szigligeti Ede 3 felvonásos népszínművét a »C z i g á n y t« fogják előadni. A próbak napról-napra serényen folynak K i s s Béla jóhírnevű zenekísérete mellett a Zenede egyik termében. — Jegyek már kaphatók Martinyi Lajos és I v á n o v i t s Antal urak fodrászüzletében és az előadás megtartásakor este a pénztárnál. — Valószínűleg megtelik a Margit-fürdő diszterme a nagy érdeklődő közönséggel.

* **Ren**
folyt le a h
melyen jelen
A közgyűlés
lemondása f
állást. Tizen
választásra
vánt, T a m
Mihály szob
71 szava
Lapott 28-a
T ő r ő k
Tosnak abs
választott

* **Mu**

e c z k y
b ó József
tisztí főüg
T ő r ő k
az epreske
építész ügy

* **Há**

dolog, men
a nagy sz
megtalálni
már soksz
lapotnak

szokás sze

tanuja leh

leneteknek

ket izzas

gyasztana

assziszten

nem látot

tót akarn

mutatni,

rendje és

belől ez

mellett s

dologban

érthető

mint azt

részt, n

telezni

utóbbiak

számok

védje. —

vetlenül

tási hat

toznána

ezzel sz

gyelmez

józan

ellentm

mely n

lésében

közérd

gessük

ását,

nok ve

lataké

szerint

egy or

éjjel a

beleül

a bels

m e g

tatni

csak

az ut

m e g

semm

eljut

pokb

specz

keres

levő

vége

meg

volt

* **Rendőrbiztos választás.** Tegnapelőtt folyt le a hajdusobozslói városi közgyűlés, a melyen jelen volt R á s ó Gyula alispán is. A közgyűlésen töltötték ki az Á d á m I. lemondása folytán megüresedett rendőrbiztosi állást. Tizenegy pályázó közül hármat jellelték választásra és pedig H o l e n c z e r Istvánt, T a m á s s y Kálmánt és T ó t h Mihály szoboszlói csendőrörsvetést. A beadott 71 szavazat közül H o l e n c z e r István kapott 28-at, T a m á s s y Kálmán 1-et, T ó t h Mihály 42-öt. E szerint rendőrbiztosnak abszolút többséggel T ó t h Mihály választatott meg.

* **Munkás lakások építése.** D o b i e c z k y Sándor, két állami mérnök, S z a b ó József főszámvevő A b r a h á m László tisztifőügyész, S t a h l Géza főmérnök, T ö r ö k Gábor erdőmester szemlélt tartottak az epreskert mellett a munkás lakások felépítése ügyében.

* **Házszámzási mizériák.** Köztudomású dolog, mennyi baja van az idegennek ebben a nagy számok városában, nem tudván senki megtalálni keresett ismerősét. Mozogtak is már sokszor, hogy ennek a mai lehetetlen állapotnak vége szakadjon, — de debreczeni szokás szerint — sikertelenül. Akárhányszor tanuja lehet az ember különféle humoros jeleneteknek, amelyek egyes megszorult idegeneket izasztanak a nyári melegben vagy fagyasszintenczia mellett keresik valamely rég nem látott ismerősüknek házatáját, avagy váltót akarnak neki — lejáratni nap lévén — felmutatni, hogy aztán nem fizetés esetén annak rendje és módja szerint beperelhessek. Körülbelül ez az oka, hogy annyi mindenféle baj mellett sem akarnak az intéző körök ebben a dologban végre lépést tenni, mert más megérthető okot úgy sem tudnak rá felhozni, mint azt, hogy a debreczeni lakosság azon részét, mely nem tartozik a hitellezők és hiteltelzők szerencsés kasztjához, az utóbbiak ellenében ha másként nem a házszámok kellemetlenségei alá rejtőzéssel megvédi. — Tekintve azonban, hogy ez nem okvetlenül olyan funkció, melyet a közigazgatási hatóságok első rangú kötelességként tartoznának teljesíteni, talán nem lesz felesleges ezzel szemben néhány olyan körülményre figyelmeztetnünk a városi tanácsot, amelyeknek józan ész szerint látható értelme némileg ellentmond ennek a rendszernek, mely nálunk eddig ennek a kérdésnek kezelésében divatozott s amely azt parancsolja közérdekelt szolgáló tollunknak, hogy megsürgessük újból annak a javaslatnak a tárgyasát, a melyet a V e c s e y Imre tanácsnok vezetése alatt álló küldöttség munkálataként lapunkban pár hónappal ezelőtt szövegeztünk. Nevezetesen történt, hogy egy országos hírű kiváló férfi érkezett egy éjjel a budapesti gyorsvonaton városunkba s beleülvén egy bérkocsiba, a kispáterfia egyik a belső oldalon levő s z á m s z e r i n t m e g n e v e z e t t házához akart hajlatni; a bérkocsis azonban kijelentette, hogy csak akkor képes teljesíteni a parancsot, ha az utas a ház tulajdonosát is megnevezi. Ez azonban még mind semmi, mert az illető kiváló férfi mégis eljutott oda, ahová akart. Azonban a napokban különösebb dolgok történtek ebben a speciésben. Ugyanis városunk egyik fiatal keresett orvosát vasárnap d. u. a kispiacon levő 1639 sz. házhoz hívták segélynyújtás végett. Ő egyik hírlapiró társunk kíséretében meg is indult a nevezett hely felé. Mily nagy volt azonban meglepetése, mikor az 1638.

házzámnak egyik szomszédjaként megtalálta ugyan az 1637-et, azonban második szomszédjaként már az 1677-et találta. Körüljárta tehát az egész tizenhárom várost és a nyugati sort, de csak nem tudott a keresett számnak nyomára akadni. Végre is kijött az illető polgár asszony, ki az orvost hivatta s így egymásra akadtak. Nevezetesen az 1639 sz. háznak kapuja a nyugati soron van, de h á z s z á m o t t s i n c s e n r a j t a. Azalatt, míg azt keresték, a beteg akár meg is halhatott volna. Ugyancsak a szóban levő orvos urala történt, hogy tegnap éjjel egy óra körül R. G. k e r e s k e d ő b e t e l e f o n o z o t t hozzá homokkerti villájából, lenne szives hozzá kijönni, mert rosszul érzi magát. Az orvosnak kocsisa az illető kertben nem ismerős, bérkocsin akart hozzá kimenni. Azonban nem találkozott bérkocsist, aki kivitte volna, mert nem mert egyik sem vállalkozni az utra s a K. G. általánosan ismert villájának az éji sötétben való felkeresésére. Ekkor aztán telefonozott vissza az orvos, hogy csak órák múltán gyalog mehet ki, mert nem talált kocsit, aki kivitte volna. Ekkor K. G. a r e n d ő r s é g t ő l k é r t t e l e f o n u t j á n o r v o s t — s a z i n s p e k c z i ó s r e n d ő r t i s z t k ü l d ő t t i k e g y m á s i k o r v o s t s i g y r é s z e s ü l t minden igyekezete mellett is csupán az illető orvosi segélyben. Bizony, ideje volna már ebben a kérdésben valamit tenni.

* **A nyagdíj ellenőrzési bizottság ülése.** Ma délután 3 órakor az árvaszéki főjegyző elnökléte alatt ülést tartott.

* **Gyermek fosztogató cigány asszony.** A II ker kapitányságnál jelentést tett S a j t o s Sándorné hogy július 8-án a d. előtti órákban egy ismeretlen asszony 3 1/2 éves leánykájára füléből az arany fűgőket erőszakkal kiszedte és avval tovább állt. Az elrabolt fűgőket kereső asszony később megtudta, — hogy a fűgőket B a l o g h Mihályné vette meg a c s a p ó k e r t b e n t e g n a p. B a l o g h n é felidézve be is valja, hogy nem tudta, hogy az lopott, de is tudja a tolvajt fogatni. — Vallomásai alapján el is fogták a függőtolvaját M i c s e y Klára 45 éves cigányasszony személyében, ki Dueskö Lajos-al el vadházasságban az Árvay házban. Bevallotta tettét de avval mentegeltődzik, hogy tettét részegségében követte el. Az ügyet átették a királyi ügyészséghez.

* **Zugkiállítások.** A belga igazságügyminiszter a brüsszeli hivatalos lapban figyelmeztetést tesz közzé, melyben inti az érdekelteket, hogy egy gyanús vállalat, mely garanciát nem nyújt, melynek nincs más helyisége mint egy bolt, azt akarja vétkes eszközök segélyével elhitetni, hogy hatósági védnökség alatt áll. A hivatalos kommuniké megjegyzi, hogy a bíróságok figyelme is felfog hivatni ezekre az üzelmekre, de kívánatosnak tartja, hogy ezt a lig elmeztetést a sajtó is tegye közzé, nehogy azt higgyék a külföldön, hogy a kormány védnöksége alatt két nemzetközi kiállítás is van ez idén Brüsszelben. Erre a figyelmeztetésre azért volt szükség, mert egy nagyon is kétértelmű vállalat farcsa módon iparkodik kihasználni az iparosok jóhiszeműségét és talán beteges hiszágát is. Ez a szédelő vállalat ugyanis hol S o c z i e t s c i e n t i f i q u e, hol meg Aczadémie universalle des sciences et de sarts industriels név alatt vonta magára a belga hatóságok figyelmeztetését. E x p o s i t i o n i n t e r n a t i o n a l e d u P r o g r é s z i m a l t t B r ü s s z e l b e n kiállítás rendezés a tájékozatlan iparosoknak, a kik összetévesztik ezt a vállalatot a kormány védnöksége alatt rendezett nemzetközi kiállítással diszoklevelet, érmekeket, kitüntetési jelvényeket ígérget és megfelelő összegek ellenében meg is adja.

Távirat.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, július 9.

A tisztelt ház mai ülésén különösen P a p p Elek nádudvari képviselő s K i s s Albert debreczeni lelkész arattak szép szóközi sikereket. P a p p Elek a s z o k o t t j ó i z ú m a g y a r o s h u m o r á v a l o s t o r o z t a miadvégig nagy derűtlenség között a tehetetlen Bánffy basibuzok pártot, K i s s Albert pedig ismert mély, alapos és éles érvelésével kelt ki a premium ellen, reámutatván, hogy most volna az ideje, hogy a többség biztosítsa Magyarország önálló vámtérületet,

Papp Elek beszéde.

B o d a képviselő után P a p p Elek beszélt [pompás humorral, kifigurázván a premtumot, melylyel előbb-utóbb úgy járunk — mondta volt, — mint a debreczeni csizmadia.

A debreczeni csizmadia ugyanis a régi jó világban önként feljelentette magát a törvénytelenkedésnek, mint pénzhamisítót:

— Két garasosokat hamisítottam kérem eddig, de tovább nem bírom, mert magamnak is minden garas két krajczáromba kerül.

Kiss Albert beszéde.

P a p p után K i s s Albert beszélt igen lelkesen.

Deák Ferencz, ugymond K i s s Albert, 1867-ben négy feltételhez kötötte a kiegyezést.

A monarchia kereskedelmi politikája szakít a védvám rendszerrel s a szabad kereskedelem útjára lép! És ime most a legmesszebb menő védvám rendszer az uralkodó.

Magyarország a régi osztrák adósságból soha többet el nem vállal annál, mennyit 1867-ben elvállalt és ez az elv is az 1877-iki kiegyezés elejtette. A perujítás alapján oly intézkedések történnének, — melyek kizárják annak a lehetőségét, hogy egyik fél a másikat megkárosítsa, a Duenpiben e feltételeket nem lehet teljesíteni, Magyarország önálló vámtérületet kíván. És a mennyiben a ház pénzügyi és gazdasági érdekeit e gazdasági kiegyezéssel nem lehetne biztosítani, Magyarország az önálló vámtérületet felállítja! És a többség még most sem követeli az önálló vámtérületet, mikor saját érdekei követelik. Elénk éljenzés s helyeslés a baloldalon.)

Perczel védelmezi a németeket.

P e r c z e l miniszter Rátkaynak válaszul, elítélőleg nyilatkozott a legutóbbi vigszínházi németellenes tüntetésekről, mondván, hogy azt a főváros intelligenciája (?) elítéli.

Rátkay válasza.

Rátkay válaszában kifejezte, hogy ezek a tüntetések nem Németország ellen szólnak s hogy ha a német császár jön, magyar vendégszeretettel fogadjuk. A z u t á n kérdezte, miért védik a magyar miniszterek két kézzel a német nyelvet, holott Badeni és társai labball tiporják a magyart.

És lelkes szavakkal aposztrofálván a magyar színészet hivatását, a miniszteri választ nem vette tudomásul, a többség tudomásul vette.

Végül P e r c z e l felelt még J u s t h Gyulának az orfeumok tárgyában tett interpellációjára.

A tenger hősei.

Portugalia nagy ünnepet ül három napon át. Vasco de Gama hajóra szállásának négy-századik évfordulóját.

A világtörténelemben nem volt az emberiségre nézve hasznosabb és értékesebb korszak a XV. századnál. Ami azóta történt, azt mind ennek a korszaknak, a könyvnyomtatás föltalálásának köszönhetjük. De míg a könyvnyomtatás a béke műve volt, a fölfedező utazásokat harcokban az emberekkel és, ami rosszabb, az elemekkel kellett végrehajtani s habár a siker az egész emberi nemnek szinte mérhetetlen hasznára vált, a cél maga nem éppen nem volt eszményi.

Európa nemzetei régen vágytak már India kincsei után, amelyekről az ó kor írói és az arabs kereskedők és utazók annyi álomszerű csodátörténetet regéltek.

De Indiába csak egy út volt ismeretes, a rettegett török birodalmon át s az összes kereskedelmet Velence és Genova közvetítésével az arabok uralták. Bármily gazdag lehetett India, a sok közvetítő révén a kereskedelem nem virágozhatott föl, veszedelmes, hosszadalmas és drága volt.

Arra nem is lehetett gondolni, hogy a keletromai császárságot megsemmisítő ozmán hatalmat legyőzzék. Magyarország szilárd bástyáknak állt még a világhódító roppant hatalom előtt, sőt a Hunyadiak büszke nemzete ebben a században, noha Európá közömbös volt, megbirta akasztani, bár megtörni nem, a nyugat halalos ellenségét.

De már mutatkoztak a jelek, hogy Mátyás utódai alatt Magyarország is elbukik s a barbár áradat fektelen erővel zudul a művelt nyugatra és elnyeli egész civilizációját. A veszedelem még messze volt. — A nyugati nemzetei még nem törődtek vele, hanem azon igyekeztek, hogy keletnek lehetetlen lévén a közeledés, más oldalokról térközzenek Indiához. Ennek a kincskeresésnek eredménye volt Kolumbusz utazása is, aki annyira hitte, hogy az Océán tulsó felén Indiára lett, hogy el is nevezte a szigeteket, amelyeken partra szállt Indiának. Persze a tévedés nem sokáig tartott, de azért a spanyol hódítók nem panaszkodhattak a cseréért.

Rengőteljes kincs, tömérdek gazdagság áradt Spanyolországba s a hidalgók bazájának világhatalma a kifosztott és kiirtott amerikai őslakók egykor virágozó birodalmainak romjain épült fel.

A portugallok nem a spanyolok nyomdokain haladtak. Ők más irányban keresték az utat Indiába és majdnem egy évszázadra terjedő utazások adták meg az irányt, a melyet követniök kellett. I. János király ifjabb fia, Henrik, a tengerész, alig foglalkozott egyébvel, mint afrikai utazásokkal. A kiküldött hajósok Afrika nyugati partjain a XV. század elejétől utolsó évtizedéig egymásután eljutottak a guineai öbölhöz, az egyenlítői partokra, sőt Bartholomeo Diaz 1487-ben körülhajózva a Viharok fokát, utolsó czimeres oszlopát Santa Cruz szigetén állította föl. A Viharok fokát ekkor keresztelte el a király Jó Reménység fokának a név szerencsésen volt választva, mert a remény tette vált tíz év alatt.

Ugyanekkor szintén a király megbízásából P. ro de Covilhano portugál nemes Alexandrián és Adenen keresztül utazva, Afrikának arabsok lakta keleti partvidékén hajózott dél felé és Szofalig ért el, a honnan visszatért, de Abessziában meghalt. Csakhogy becses jegyzeteiről gondoskodott, hogy a király kezébe jussanak s mert Diaz már hallotta utjában, hogy Szofala ugyanazon a tengerparton fekszik, a melyen ő nyomult előre, másrészt azt is megtudták, hogy India az Afrika keleti partjait mosó óceán tulsó oldalán fekszik, Portugalia királya jobban tudta bármely tudósnál Európában, hogy megtalálta a török birodalom kikerülésevel az egyedüli tengeri utat a földérszágba.

Most már csak ember kellett a sikerhez. Vasco de Gama ifjúságáról semmit sem tudunk. Apja, István, Alfonz király szolgálatában volt, fia, Vasco pedig, a ki 1469 körül

Sinisben született, Manuel királynak is ismerne kellett, mert a monda szerint a király egyszer nagy löprengésbe merült, hogy kire bizza a nagy földadatot s a mint éppen lenézett a palota udvarába, meglátta Vasco de Gamát a kapun belépni.

— Ez az! — kiáltotta föl Manuel és igaza volt.

A huszonnyolczéves, alacsony és kövére. Vasco de Gama a legjobb emberek egyike volt. Apa nem bánhatott jobban gyermekeivel mint a hogy ő bánt alárendeltjeivel. De a szelid arczu parancsnoknak vasakarata volt, hajthatatlan volt a veszedelemben és nem ismerte a csüggedést. El is vállalta a megbízást, pedig szíve vérzett, mikor ifju szép nejtől, d'Atteyda Katalintól és néhány hónapos fiától el kellett válnia. De királya kívánta, ő ment tehát.

Három hajót kapott Gama a királytól. A hajók az arkangyalok nevét viselték. A Szent Gaboron Vasco volt, a Szent-Rafaelt fivére, Pal vezette s a Szent-Mihályon Coelho Miklós volt a parancsnok. Még egy tengerhajójuk is volt a készletek kiegészítésére.

A mai hadihajókhoz képest Gama hajói elég különös külsejűek voltak. A legnagyobb alig 25 méter hosszú volt, erejük talán 150 tonnás se volt s a husz ágyú is kisebb fajta lehetett. Az emberek száma 150 volt, csupa válogatott, edzett tengerész, azonkívül gyógy-szertárt és papot vittek magukkal s a szokásaikhoz híven több gonoszlovót a különösen veszedelmes vállalatokhoz.

1497. július 8-án, éppen 400 esztendeje szálltak hajóra az argonauták azon a hilyen, a hol most Portugalia legszebb reneszánsz-épülete áll, a belemi szent szűz temploma, a melynek sirboltjában ma már együtt alussza örök álmát Manuel király, Vasco de Gama és halhatatlan énekesük, Luis de Camoens. Roppant embertömeg lepte el a partokat s a bucsuzásnál a lelkesedéssel erősen küzdött a könyv sok bátor ember szemében.

Egy darabig a nagy Diaz is velük ment, hogy megmutassa az utat. A király féltékenysége nem merte rábízni az expedíciót, de ő nem irigyelte Gamát, sőt mikor a Zöldfok szigeteknél elvált tőle, nála hagyta volt kormányosát, Pero d'Alemquert, a ki már ismerte Afrika déli partjait.

Az ut eleintén veszedelmes volt. Vihar vihart ért az ottani óceán végtelen hullámain s a legénység, a mint ide-oda hányta, vetette a hajókat a vihar, zugolódni kezdett, de Gama töretlenül volt.

— Jöjjön, a minek jönni kell! Legyen meg az Ur akarata! Én nem fordulok vissza. És e mellett maradt.

November 20-án elérték a Jó Reménység fokát. Az orkán szinte tombolt. Azt hitték, hogy itt az utolsó ítélet. De Alemquer biztosan vezette a hajókat északnak a keleti partokon s az ind. óceánban végre elállt a vihar. Helyenként kikötöttek, s majd békés cserekereskedést űztek a benszüllöttekkel, majd ágyúikkal erőszakolták ki a vadak tiszteletét. Végre elérték Santa Cruz szigetére, Diaz utolsó jelzőoszlopához és ettől fogva oly vidékek mellett utaztak, amelyeket európai ember még nem látott soha. Karacsny reggelén kikötöttek, és a kikötés helyét Születés-kikötőnek, Port Natalnak nevezték el a szent napról.

A hazától való növekedő távolság, a roppant fáradság és az ismeretlen jövő eleség-gesztettek az embereket. Összeesküvés szöttek de Gama megjutta. Vasra verette a főcinkosokat de nem hajlott. Haladt tovább.

S a mint az idő enyhült, a partmenti népek is szelidebbek lettek. Szívesen adtak vizet és élelmet a fehéreknek, sőt a fők magukon kívül voltak örömlükben, mikor Gama egy pár vérvörös harisnyát ajándékozott nekik. Sohasem láttak még ilyesmit.

1498. január 23-án a Zambézi torkolatánál kötött ki Gama. Ott már arabs és néger keverék törzsekre talált és arabs beszédet is hallhatott. Tehát közeledtek az ígért földéhez. Erre volt az is, hogy itt már nem csodálkoztak a nagy hajókon. Gama itt végre egy hónapi pihenőt engedett kimerült népének és

csak februar 24-én indult tovább, hogy márczius 1-én Mozambiquebe érjen.

Ebben a jelentékeny kereskedővárosban már keresztényekre is akadtak. Három abissziniai ugyanis, a mint a hajóra lépett, Gábor arkangyal képe előtt térdreult. De Gama öröme korai volt. Az arabok, a kik ezen a vidéken monopolizálták az egész kereskedelmet, gyanakodtak.

Versenyársakat láttak az idegenekben s a mint kétségük bizonyossá lett, vége volt a békének. Sok véres harcot állt ki a portugál had, míg végre Melindában, ahová április vége felé értek, barátságos fogadásban volt részük.

Az uralkodó udvari táltosa ugyanis kedvező jóságot mondott s mikor Gama fényes díszben és nagy kísérettel tisztelőgni ment a leghatalmasabb király nevében Melinda urához és egy gyönyörűen zománczott kardot, pompás lándzsát és paizost adott át ajándékkul a zsarnok meg volt nyerve.

Április 24-én indult el Melindából a ket-tőre leolvadt hajóraj egyenest keletnek és május 20-án, vasárnapon, két tengeri mért-földre Kalikutól vasmacsát vetett.

A célzt elérték; megtalálták a tengeri utat Keletindióba.

A malabári parton Kalikut volt a legfontosabb kikötő. Ott gyűltek össze Arábia, Afrika, Kína és a Szundaszigetek hajói meg-rakva a legdrágább fűszerrel és becses drágakövel, gyöngyvel. A mór kereskedők a gyűlölet éleslátásával fogadták a portugál hajókat és a Szamadrin (a hullámok ura) Kalikut királya gyanakodva fogadta a kémeket. Gama tuszokat követelt s csak úgy jelent meg Szamadrin előtt, a kinek drága ajándékokat adott és szövetséget ajánlott fel a magarészéről. A király hidegen hallgatta; majd tudatta a tolmács útján, hogy országa gazdag drága kövekben, gyöngyben és fűszerben, de aranyat, ezüstöt, korlát, és skarlát szövötteket szeretne Portugaliábólól.

Ezzel a kihallgatás véget ért. Gama, hogy megismerje Indiát, 44 napig volt Kalikut előtt, a honnan, miután elrabolt áruért egy sereg foglyot vitt magával, északfelé, Kananorba vitorlázott, a melynek ura, ki Szamadrin ellen-sége volt, szívesen fogadta. Itt hallott Goáról, a mely később a portugál alkirály székhelye lett és ma is középpontja a kicsire olvadt gyarmatnak.

Visszafele könnyű volt az út. Az Azorok-nál Gama elvesztette fitesvérét, Páit, a kit a roppant fáradságok megöltek, de holttestét a nagy Gama magával vitte és hazai földben temette el.

1499. augusztus 29-én ért haza a tengernek Kolumbusz és Magelhaens mellett legnagyobb hőse, a kit társaival együtt királya a legnagyobb kitüntésekben részesített és a kinek emlékezetét ma, négyszáz év múlva, nemzeti ünnepként üli meg hazája, a mely bár nagyon megfogyott, kicsiny lett és jelentektelen, egykori világhatalmi állását Vasco de Gama rettenhetetlen bátorságának és energiájának köszönhetette.

Z. G.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

július 8.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 53—54 krajczárig, közép (páronkint 250—260 kilogramm sulyban) 54—55 krajczárig könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 53—54 krajczárig.

Sertéslétszám: 1897. évi július 6-ik napján volt készlet 31850 darab, 1897 július hónap 6-ik felhajtott 646 drb, 1897 július hónap 7-ik napján elszállított 580 drb. 1897 július hónap 7-ik napjára maradt készletben 31.916 drb. A hizott sertés üzlet-rányzata változatlan.

Sertés-konsumvásár. A földművelési miniszter a sertéseknek a budapesti sertéskonsum

vásárról a vidékre való szállítását rendelet útján beszüntette. A vidékre ezentúl csak Kőbányáról lehet sertéseket szállítani.

Budapesti gabonatözsde.

július 8.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

B n s a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	8.90 - 9.15	80	9.55 - 9.60
"	77	9.25 - 9.35	81	9.55 - 9.65
"	78	9.45 - 9.40	82	9.60 - 9.65
Tiszavidéki ó	79	9.45 - 9.50	81	9.60 - 9.65
"	76	9.05 - 9.35	80	9.65 - 9.70
"	77	9.05 - 9.45	81	9.65 - 9.70
Pestvidéki ó	78	9.45 - 9.50	82	9.65 - 9.60
"	79	9.50 - 9.60	81	9.65 - 9.60
"	79	9.10 - 9.65	80	9.65 - 9.60
Fehérmegyei ó	76	9.35 - 9.40	81	9.60 - 9.65
"	78	9.40 - 9.45	82	9.60 - 9.65
"	79	9.50 - 9.55	81	9.60 - 9.65
Bácskai ó	76	9.20 - 9.30	80	9.60 - 9.65
"	77	9.85 - 9.40	81	9.60 - 9.65
"	78	9.40 - 9.45	82	9.60 - 9.70
Észak magy	78	—	80	—
"	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű új	70-72	7.0 7.25
" másodrendű "	—	7.10 7.15
Árpa takarmánynak "	60-62	5.00 5.35
" ételni való "	62-64	5.65 6.15
" sorföldet "	64-66	4.35 4.05
Zab — új	39-41	4.25 3.95
Tengeri búzasági új	—	4.10 4.00
" más nemű "	—	3.35 3.90
Rapce búzasági	—	3.20 4.50

CSARNOK.

A prágai ghetto.

— Kohn S. zsidó történetei. —
Fordította: ifj. **Móricz Pál.**
Egyedül jogosított magyar fordítás

A csipkekereskedő.

ELSŐ FEJEZET. 22.

Bresnitz aranyhímző mester volt. A külföldön is sikeresen gyakorolta művészetét, hanem midőn Prágába visszatért, hogy életét s kis fogadott leánykáját fenntarthassa, teljesen csekély felre rakosztatott pénzére utaltatott a mostoha körülmények által. A száműzetés a zsidó lakosságát nagyon megviselte. Oltári takaróka, thora köpenyekre s más a zsinagógában használatos himzett tárgyakra nem sokat adozhattak. A készpénz pedig mihamar elfogyott, tehát éhen elpusztul, vagy koldus tanúnyát akaszt a nyakába, mást már alig választhatott Reb Kalmen, ez pedig úgy egyik, mint másik elviselhetetlen volt a becsületes emberre. És ekkor, mint maga is mondta, nagy nesz (esoda) történt vele. Schliek gróf, méltóságos esch főúr, valahogyan értesülvén, hogy milyen ügyes aranyhímző, magához hívatta. Hatalmas munkával bizta meg. Pompás asztaltakarót rendelt nála, melyre a gróf és nejeinek címereit kellett kihimeznie szépen, művésziösen aranyhímző munkával, a gróf asszony a Schönborn családból származott. Ez valóban mentő horgony volt a végszükségben! Nem csupán azért, mivel a több hónapokra terjedő művészi munkáért fényesen jutalmazták, de mivel a jószívű, emberbaráti gróf úgy megkedvelte a becsületes, jámbor zsidót, hogy „házi zsidójává” fogadván, ezután állandó keresethez segítette. A „Hausjud” szinte egyik érdekesebb kaja volt a régi Prágának, mely zsidó típus az újabb időben teljesen kipusztult ugyan, néhány családnál még a jelen század közepéig is szerepet játszottak.

Az ügynök egy különös fajtája volt, háziszidó kiből urai teljesen megbiztak. Gondoskodott a

ház minden üzleti ügyeiről. Az inasoknak livree posztót a „fenséges” és „kegyelmes” uraknak nehéz selyem szöveteket szerzett be. Lovászoknak, ha közönséges börsipkára volt szükségük, a házi zsidó szerezte, de a finom biborpiros bársonyos posztókat és dús gazdag arany paszománokat is, mikből a főurak dísz ruháikat készítették. Most már Bresnitzet felkarolta a szerencse, a gróf háztól elég jövedelmet húzott, hogy fogadott gyermekét így is becsületesen nevelhette s gondozhatta, mivel a már előbb is gyenge szemét, annyira megviselte ez utolsó nehéz és művészi munka, hogy most az orvos elültotta az aranyhímző munkától, másként hogy szeme világát elveszíti, azzal lett megfenyegetve. Kele, ugyan időközben tizenkét éves leánykává fejlődött, de még csupán az alap fogalmaival volt tisztában az arany és gyöngyhímző művészetnek, úgy hogy támogatás s gyakorlati segítség nélkül még semmi értékest sem tudott készíteni. —

Bresnitz tehát, hogy unokahugát mindenáron önállósítsa s keresethez segítse, kiszolgáló leányként beadta Reb Hirsch Luckához, ki tüll és csipkekereskedő volt s kinek a ghetton kívül, a zsidó vásár piaczon volt elárúsító helye. Midőn azonban azt mondjuk, hogy a kis Kele Bresnitz beállott a Reb Hirsch Lucka üzletébe, ez csupán afféle szövirág tőlünk, mivel Reb Hirsch igen buzgó, Istenfélő ember volt. Ki mindennap háromszor ajátoskodott az Isten házában, azonkívül naponként óráig tanulmányozta a talmudot is a „Hausrebbe”-vel. Ott volt minden temetésen. Vigasztalta — többször is meglátogatván — az elhaltak rokonait. A zsidó város valamennyi betegénél szívesen megfordult. Ezenkívül heti mise felügyelő (gabo) volt az egyik zsinagógában s mint tanácsnok is működött jótékonyági testvér egyesületnél. Nem esoda tehát, ha emiatt a sok elfoglaltsága s tisztelbeli hivatalai miatt, már tulajdonképeni hivatásához, a kereskedelemhez nem volt ideje, miért is üzletének vezetését teljesen nejeire bizta. Ez időtűjt különben is szokás volt, hogy a zsidó vásár piaczon leginkább csak az asszonyok szorgoskodtak, a férfiak pedig kizárólag vallási követeleményeiknek éltek, azoknak áldozván majd nem minden idejüket. És a Lucka egész üzleti tevékenysége legfeljebb addig terjedt ki, hogy ha ideje engedte, délelőtt tizenegy órakor kísértelt a zsidó piacra, néhány barátságos szót váltott a feleségével, télen rendszeren sajnálkozván is a felett, hogy derek asszonykájá kénytelen egész nap kint a szabadban fagyoskodni. Vagy ha már nagyon szorgos volt az üzlet és segíteni akart, akkor a kartonokat összevissza dobálta az asztalon, miközben néhány rőf csipkét úgy elpiszkolt, hogy aztán csak bajjal lehetett eladni.

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenetek.

L. E. H. Németi. A szünidő talán megengedi s mi szívesen vennők nagyon, ha valami hernámenti történettel megismertetne N a g y s á d b e n n ű k e t .
Sziget. Az érdekes tudósítást köszönettel fogadtuk s menten, azon melegében behasználtuk. — Hisszük, hogy a meleg, hangulatos leírás után csakugyan kedvet kapnak sokan megtekinteni azt a regényes szép vidéket, hol minden forrásnak, hegynek völgynek s erdőnek megvan a maga mesés, tündéries története. P. — kinek lustasága már szinte a bünnel határos, ezuttal is köszöni a szíves megemlékezést s mint halljuk, már napok óta komolyan készül ahoz az ígért levélíráshoz, mellyel még az előző levélben foglalt adatokért is lekötöztetett adós. Miért,

hogy is nem lehet inkább úgy a madaraktól üzengetni, kedvesebbeket tudnának azok beszélni, min-egy-egy elhányt s z a r k a l á b b e t ű s h i d e g l e v é l ? . . .

T. M. H. Nánás. Tóth András szobrász műterme a Késes-utcában van, hol bármikor megtekinthetik a Boeckai szobor mintázatát, mely Tóth Andrásnak sikerült művészi alkotása. Csak azok a hajdu atyfiak ne volnának olyan közömbösök, olyan fukarok a szép és nemes terv iránt.

B. G. Léta. Nedan annyit jelent, mint hozomány s mint képzelhető is, n e m — a n g o l s z ó .

F. Adolin. Óhaját nagyon könnyű szerrel teljesíthetjük, ön ugyanis azt tudakolta, hogy miként néznek ki a legvadabb Ázsiában — Bocharában azok a bazárok és piacok, honnét a pestis és kolera utra szokott szállani? Nem könyvet ajánlunk mi önnek, hanem ha bátorsága van hozzá, akkor nézzen el az ugynevezett kenyérpiaconra, a pércsi sorra, a főtéri kofasátrakba és a Mendelovits-féle üzlet melletti téren felállított sátorok, bódék közé, akkor élnék képzeletével mindjárt maga elé képzelheti az ázsiai kolera és pestis fészkeit, melyeket a midőn néha sepregetnek, a locsolatlan, hűzős por valóban lehetlenné teszi azokon a tájakon az egészséges sétat és tartózkodást.

Árverési hirdetmény.

Berettyói-Ujfalu község testület tulajdonát képező 750 (1100) holdból álló szántó, kaszáló és legelő területet magában foglaló tagbirtok, az 1897 évi okt. hó 1-5 napjától egymás után következő 12 (tizenkettő) évre, haszonbérbe adandó.

A nyilvános árverés határidejűl 1897 évi július hó 24-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki a község házához, hol az árverési feltételek az előjárásánál megtekinthetők.

B. Ujfalu, 1897. július 5.

Kerekes Gyula **Tikász István**
jegyző. főbíró.

242.

Az István gőzmalom társulat
GYÁRTMÁNYAINAK
ÁRJEJYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe léptetett eladási fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kiló
A Asztali dara nagyszemű	16.40
B Szinte » aprószemű	15.80
C Királyliszt	15.60
1. Langliszt kivonat	15.20
2. Elsőrendű zsemlye liszt	14.80
3. Zsemlye liszt	14.40
4. Elsőrendű kenyér liszt	14.00
5. Közép kenyér liszt	13.60
6. Kenyér liszt	13.20
7. Barna kenyér liszt	12.40
8. Takarmány liszt	8.60
11. Finom korpa zsákkal	4.00
11. " " zsák nélkül	3.80
12. Durva korpa zsákkal	3.60
12. " " zsák nélkül	3.40
12. Csirke buza zsák nélkül	3.00

A zsákok súlytartalma, teljshlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0-6 számig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70 " "
11. és 12. szám 50 "
Debreczen, 1897. július 8.

Üzlet átalakítás,

illetve megnagyobbítása miatt

 az összes áruk

főként női ruhaszövetek, selymek, voilok, kartonok, női és férfi fehérneműek, harisnyák, vászonneműek, nap- és esőernyők, szabó kellékek, rövid és szövőtt áruk

bezárólag jul. 31-éig

 rendkívül olcsó árban
kaphatók

Eisler Izidor

női divat áruházában.

Női ruha varrodámban

jó, derék varrónők felvételnek.